

Щупаківський Роман Володимирович,

докторант;

Львівський торговельно-економічний університет

КАСТОМІЗАЦІЯ СЕРЕДОВИЩА ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ПОТЕНЦІАЛУ СЕКТОРА ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Досвід високорозвинених країн підтверджує вагомість технологічних нововведень та поширення цифрових технологій, у результаті чого можливе вирішення складних завдань у забезпеченні економічного та суспільного прогресу. На думку П. Куцика, А. Процикевича, країни при проведенні цифрової трансформації суттєво підвищують власну інвестиційну привабливість та стають центрами реалізації масштабних і капіталомістких проєктів, отримуючи необхідний капітал як для розбудови критично важливої інфраструктури, так і створення нових галузей економіки, перетворення сфер життєдіяльності у прогресивні, більш ефективні [1, с. 5-12].

У праці [2, с. 161-172] наголошується, що важливим результатом реалізації потенціалу ІКТ є підвищення рівня ділової активності населення, розвитку його творчих та інтелектуальних здібностей і це дозволяє сформувати новий тип підприємництва, оснований на активному інформаційно-комунікаційному обміні, впровадженні технологічних нововведень та пошуку сфер реалізації стартап-проєктів.

У дисертаційній роботі Т. Штець виділяє значний вплив сектора ІКТ на суспільний прогрес країни, що проявляється у інноваційно-технологічній модернізації системи освіти та науки, введенні електронної системи охорони здоров'я, поширенні індології цифрової культури [3, с. 25-35]. Очевидно, що це лише частина сфер економіки, функціонування та зростання яких неможливе без залучення та поглибленого використання ІКТ. Більше того, в сучасних умовах глобалізації та неоіндустріалізації цифровізація стає необхідним елементом створення та розвитку галузевої екосистеми, у якій притримуються нових принципів побудови ринкових відносин, впроваджуються прогресивні механізми та інструменти інформаційно-комунікаційного обміну, активно розширюються сфери впровадження комп'ютерно-інтегрованих технологій.

Структура середовища формування та реалізації потенціалу сектора ІКТ повинна враховувати аспекти конкурентоспроможності та передбачати інструментарій для досягнення її необхідного рівня. Виходячи із наукових досліджень М. Портера до детермінантів конкурентного потенціалу сектора ІКТ, що визначають аспекти його формування та реалізації, варто віднести:

– базові умови цифрового середовища (людські ресурси, фінансовий капітал, матеріально-технічну інфраструктуру, науково-технологічну базу);

– параметри попиту на цифрові продукти та сервіси (масштаби попиту на нові продукти та сервіси ІКТ, інноваційність та прогресивність технологічних цифрових новинок, рівень інформатизації суспільства);

– стратегічну орієнтованість суб'єктів ІКТ-сектора та стан ринкової конкуренції (наявність у підприємств програм та стратегій впровадження і поширення цифрових технологій, інноваційно-технологічну активність бізнесу, привабливий інвестиційний клімат для реалізації ІКТ-проектів);

– розвиток міжгалузевого та міжсекторального техніко-технологічного і інформаційно-комунікаційного співробітництва (розвиток партнерства та кооперації зі спільної розробки і впровадження ІК-технологій, вибудування системної підтримки і задоволення потреб суб'єктів цифрової економіки).

Поряд з такими детермінантами М. Портер виділяє вагомість впливу державних інституцій на внутрішній ринок через використання інституційно-адміністративних, політики-правових та інших інструментів, а також додатково чинників непередбачуваних обставин (випадкових подій) [4, с. 29-61]. Таким чином при формуванні та реалізації потенціалу ІКТ-сектора вдається враховувати пріоритетні інтереси його суб'єктів, галузеві тенденції та перспективи впровадження цифрових технологій, кон'юнктуру цифрового ринку та об'єднуючи все це сформуванню відповідне середовище. Відомо й інше, що конкурентний потенціал, у тому числі сектора ІКТ, повинен мати чітку структуру, згідно якої вдається раціонально підібрати інструментарій для його формування і ефективної реалізації [5, с. 65-70]. Підхід М. Портера не орієнтується на окремо взяті параметри (критерії) для структуризації середовища, а, відтак, неможливо ґрунтовно підходити до його вибудування та подальшого покращення. Стає очевидно, що пропозиції науковців повинні містити положення, за якими вдається обґрунтовано та у відповідності до чітких складових (компонент) здійснювати вибір сфер формування та реалізації потенціалу сектора ІКТ.

Список використаних джерел

1. Куцик П. О., Процикевич А. І. Пріоритети державної політики фінансово-інвестиційної підтримки розвитку ринку ІТ-послуг України. Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Економічні науки. 2019. Вип. 57. С. 5-12.
2. Васильців Т. Г., Лупак Р. Л., Васильців В. Г. Характеристики функціональних складових економічної безпеки сектору інформаційно-комунікаційних технологій України. Економічний дискурс. 2017. Вип. 1. С. 161-172.
3. Штець Т. Ф. Державне регулювання розвитку сектора цифрової економіки України : дис. к.е.н. Львівський торговельно-економічний університет. 2021. 240 с.
4. Портер М. Конкурентна стратегія. Техніки аналізу галузей і конкурентів. Київ : Наш Формат. 2020. 424 с.

5. Kutsyk P., Lupak R., Kutsyk V., Protsykevych A. State Policy of the Investment Processes Development on the Market of IT Services: Analytical and Strategic Aspects of Implementation in Ukraine. Economic Annals-XXI. 2020. № 182 (3-4). P. 64-76.

*Юринець Зорина Володимирівна,
доктор економічних наук,
професор кафедри менеджменту;
Цвілій Юлія Олександрівна,
аспірантка кафедри менеджменту;
Львівський національний університет
імені Івана Франка*

СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ БІЗНЕСОМ В УКРАЇНІ ПІД ЧАС ВІЙНИ

Стратегічне управління бізнесом в Україні під час війни є складним і непростим завданням. Війна в Україні спричинила появу низки проблем для стратегічного управління бізнесом: нестабільність і невизначеність (ситуація постійно змінюється, і важко передбачити майбутні події, що ускладнює розроблення стратегії розвитку); зниження попиту на товари та послуги в Україні, що призводить до ускладнення отримання доходів і покриття витрат для підприємств; пошкодження інфраструктури і складнощі для ведення бізнесу; зростання витрат на сировину, енергію й інші ресурси та банкрутство підприємств.

Відповідно до досліджень, 70% українських підприємств відчують погіршення фінансового стану внаслідок війни, 60% підприємств – зниження обсягів продажів, а 50% підприємств – скорочення штату [1].

Варто виокремити основні принципи стратегічного управління бізнесом в Україні, на які варто звернути увагу:

- Гнучкість і адаптивність, готовність до змін, здатність швидкого адаптування до нових умов [2].
- Зосередженість на найважливіших завданнях, відкладення несуттєвих проектів.
- Ефективне використання ресурсів для мінімізації витрат і підтримування власної діяльності.
- Кооперація.

Для того, щоб подолати проблеми, бізнес має бути готовими до змін і здатний швидко адаптуватися до нових умов, зосередитися на найважливіших завданнях і ефективно використовувати власні ресурси.

Насамперед бізнес для вирішення проблем з стратегічного управління в умовах війни має звернути увагу на вирішення таких питань: